

לסכומים ניכרים. מדי חודש היתה הלשכה משלמת כ־200 אלף ל"י עבור עבודות יומות, וכמפרעות לעולים חדשים. מתוך כספים אלה, היתה גם קופה שנקראה קופת דמי־מחזור. בתקופה שבה מדובר, היתה בקופה זו סכום של כ־10 אלפים ל"י, ממנו היו משלמים מפרעות לפועלים, שניגבו אוטומטית בעת השלום שכם.

בתחילת ינואר, נתקבל מן המשרד הראשי צ'ק על סך 2500 ל"י, שנועד להגיד את דמי־המחזור. אהרונוסון החליט להשתמש בחלק מן הכסף לביצוע השיפוצים. אב, בין יתר העבודות שהורה לבצע, היה ציפוי דלת־הברזל של הלשכה בלוחות עץ, משני צדיה. עוד בראשית עבודתו, דרש אהרונוסון רשות להסיר את דלת הברזל, להתקין במקומה דלת עץ. אך ה' משרד הראשי דחה את הדרישה, בהסבירו כי הדלת היא דלת סטנדרטית, המותקנת בכל הלשכות, כדי להגן על העובדים מפני ההתפרעויות של דורשי־עבודה. כאשר ביקר המנהל הכללי של המשרד דאן, אלוף יוסף אביר בלשכת באר־שבע, התרשם וחקא לטובה מן הציפוי בעץ, שיבח את אהרונוסון על יוזמתו.

ביצוע העבודות על דעת מנהל הלשכה היה חריגה ברורה מן הסמכות, תוך שימוש בכספי השירות למטרות שלא נקבעו בתקציב. על כן נקרא מנהל הלשכה הדומיניק לביור במשרד הראשי בתל־אביב. מנהל השירות, זלמן מילשטיין, נזף בעובד החדש, הסביר כי להבא עליו לדבוק בקפדנות בנוהלי העבודה הקבועים. העניין חוי סל, כאשר הכניס המשרד הראשי לקופת באר־שבע את 1500 ל"י, שהוצאו על ידי שיפוצים, ובצורה זו הושלם הסכום הכללי של דמי המחזור, כפי שתוכנן מתחילה.

***

עליה בדרגה

ב באר־שבע הצטבר ציבור של קשיי־שים, שלא היה מסוגל לשום עבודה, גם לא במסגרת עבודות יומות. במקביל, בי אותה תקופה, נפתחו בארץ סניפים של המשקם, חברה לשיקום קשישים של משרד

מי היה מעוניין, ב־1962, למסור למשטרה תלונה על נוהלים משרדיים פנימיים, שנקרו כבר ב־1957 על־ידי החשב הכללי של משרד־העבודה?

מבחינה פורמלית, נכנסה המשטרה לפעולה על־פי בקשת משרד העבודה. המשרד בדק שמועות שהתגלגלו במשך שנים, ועל אף שנראה כי אין בהן ממש, החליט בכל זאת להעבירן לטיפול משטרה. על כן כעס אלון, כאשר נודע לו כי מעריב מתכוון להוקיע את "טישטוש" הפרשה.

הקצין שחקר את אהרונוסון הודיע, שאין החקירה מתנהלת על כספים שנעלמו, כי אם על אופן השימוש בכספי המשרד, בתקופה מסוימת. וזאת בהתאם לתלונה שהגיעה למשטרה. הוא שמע את הסברי אהרונוסון, שהשתרעו על חמישה דפים. לכספיהם, היה ברור שלא הועלה שום חומר להאשמה פלילית. אהרונוסון חזר לרמת־גן, שבה את כל הפרשה. הוא אפילו לא קיבל הודעה על סגירת התיק. הדבר נודע לו רק השבוע, מדבריו של דובר משרד העבודה, שמסר על כך למעריב.

***

מי מעוניין?

עי? פי הוראות התקשיר, חייבת המשטרה להודיע על כל חקירה המתנהלת נגד עובד מדינה. במידה שבדיה חומר מרשיע, היא מודיעה על צורך הפסקת עבודתו של האיש, כמו במיקרה של מילשטיין. במיקרה של אהרונוסון, לא באה הודעה כזאת מהמשטרה, כי אם הודעה סתמית על מעצרו וחקירתו.

כאשר התקשר היועץ המשפטי של משרד העבודה עם המשטרה על מנת לברר את תוצאות החקירה, נאמר לו כי ההאשמות לא אומתו, וכי נראה מן החקירה שאין בהן ממש.

אולם למחרת הפירסום במעריב, בצד הודעת דובר משרד העבודה, התפרסמה הודעה מטעם המשטרה, בה נאמר כי ה' תיק לא נסגר וכי החקירה נמשכת.

הוסיף דובר המשטרה: "במשך חודשים אחדים לא היתה פעילות בתיק זה, כיוון

אבר שנה והצ'ק

שאהד העדים העיקריים בפרשה זו היה בחוץ־לארץ, וחזר לא מוזמן. עכשיו ייחקר העד על־ידי משטרת באר־שבע.

מי היה מעוניין להעביר לעתונות דחקה עתה את כל הפרשה, שנחקרה ונקברה פעמיים?

לכן יכלו להיות כמה תשובות. כולן קשורות בנעשה בשירות התעסוקה ובמשרד העבודה, מאז החלו חקירות המשטרה נגד זלמן מילשטיין.

סברה אחת היא, שמילשטיין רצה לה' סיס מעצמו את זקורתי הפירסומים, בחר באיש־רבו אהרונוסון כנושא טוב לתמרוץ הסחה. מאחר שהמשטרה שלחה למילשטיין אחד משלושת ההתקנים של המכתב אותו מצטט מעריב, קיבלה סברה זו יתר ביסוס ותוקף.

סברה שניה היתה, שבגלל השינויים המתוכננים על־ידי שר העבודה בשירות ה' תעסוקה, חששו כמה מבעלי התפקידים החשובים במשרד הראשי מפני האפשרות שדחקה אהרונוסון יועלה עתה בדרגה, מעל ראשיהם. השחרות בפומבי נודעה, לפי גירסה זו, לחסל את סיכוייו של אהרונוסון.

כאשר הגיע אהרונוסון למשרדו, למחרת הפירסום, היתה השאלה הראשונה שנשאל: "איך אתה מרגיש, אחרי כל הפירסום ה' הזה?" תשובתו היתה: "אפילו מהודעות המשטרה, ומפירסומי מעריב, ברור דבר אחד: אומנם נחקרתי, אבל אף אחת מן השמועות שהופצו נגדי לא אומתה. אני אפילו לא שוחררתי בערכות. אם היה חשד כלשהו נגדי — האם לא היתה המשטרה דורשת ל' הרחיק אותי מתפקידי, או לכל הפחות מתנגדת לשיחרורי, אלא אם כן תעשה זאת בערכות?"

דרש סמכות לכתן אנשים כאלה לסוג של עבודות המבוצעות בתקציב המדינה, מבלי להעבירם דרך ועדות־המיון הרגילות. טיפול של ועדות אלה, בכל מקרה ומקרה, נמשך בין חודש לשלושה חודשים, ולא־אהרונוסון לא היתה סבלנות לתהליכים אלה.

לא פעם נאלץ היה אהרונוסון לתת על אחריותו הוראות לעובדי הלשכה, שהיו בניגוד להנחיות המשרד הראשי. על כך נזף לא פעם.

הוא דרש כי יוענק לעובדי הלשכות מעמד של פקידים נדרשים בעלי אופנועים. בצורה זו ביקש להשיג נידות מכסימאלית של סורקי השטח ליחפוש מקורות תעסוקה. מעמד זה היה מבטיח לכל עובד בעל־אופנוע תשלום חודשי קבוע, שהוא קטן בהרבה מדמי החזקת האופנועים של השירות. מילשטיין התנגד לכך, מסיבות שהתבררו רק לאחרונה, כאשר נעצר והמשטרה החלה חוקרת את בעיות משק הרכב של הלשכות. אהרונוסון היה מתקומם לא פעם נגד התערבותו של מילשטיין בעניינים מינהליים של עובדים, הנתונים למרותו של אהרונוסון. כמנהל המרחב, למשל, היה ממליץ מדי פעם על העלאות בדרגה, או שיבוץ בתפקידים של עובדיו. מילשטיין היה מחליט לעתים את ההיפך הגמור, מבלי לתת כל הסברים לצעדיו. ההסבר היחיד שעלה על הדעת, היו שיקוליו המפלגתיים של מילשטיין, עסקן מפא"י מרכזי וראש הסניף בבני־ברק.

***

חקירה משטרתית

ב10 בפברואר שערך הוונן למשטרה באר־שבע, שם נחקר על הפעולות הכספיות מלפני חמש שנים. הנעלם הגדול:

למבוגרים ושמונה לשכות לנוער, בהן עבדו כ־120 איש. מדי חודש עברו בלשכות אלה למעלה מ־1800 דורשי־עבודה.

***

ריב עם הממונים

בתפקיד זה נמנה אהרונוסון על צמרת משרד העבודה ושירות התעסוקה. הוא חדל להיות רק פקיד הדואג לחלוקה יומית של עבודה ושכר לנוקדים, הפך להיות אדם שמתווה את פעילות הלשכות באזורו ויעילותן. הוא היה צריך גם ל' הציץ שינויים ותוכניות. עבודתו הביאה אותו במגע ישיר עם מנהל שירות התעסוקה, זלמן מילשטיין, ועם הפקידות הבכירה של משרד העבודה.

לא תמיד נשארו יחסים אלה ידידותיים. פקידי השירות אף יודעים לספר, כי ה' מתחות בין אהרונוסון לבין מילשטיין ב' שנה האחרונה הגיעה לירי הפסקת כל מגע אישי ביניהם. הוראות ודיחאים עברו מאיש לרעהו — רק בכתב.

גורמי המתחות לא היו אישיים. אהרונוסון הפעלתו הינו תוצר של ההגנה וצה"ל. במלחמת העצמאות היה קצין החבלה של חטיבת גבעתי, אליה הגיע מקרבות לאטרון. מטבעו של אדם כזה, שהוא מכובד מפקדים המוכיחים את עצמם כ"גברים". ואילו ב' שירות התעסוקה, הרגיש כי הממונים עליו אינם מכירים פנים־אליפנים את בעיות דורשי־העבודה בלשכות.

הוא רב אתם על מיון דורשי־עבודה מוגבלים. היתה למשל, בעייה של העסקת יוצאי בתי־חולים לחולי־נפש. במקרים רבים, היה מתייצב האיש, כשבין מכתב מכתב החולים, האומר כי ריפוי תלוי בהעסקתו המיידית, כדי שלא תיווצר אצלו ההרגשה כי אין עבורו מקום בחברה התקינה. אהרונוסון

העבודה. אהרונוסון פנה מספר פעמים ל' משרד הראשי של שירות התעסוקה, ביקש הקצבה לפתיחת סניף המשקם בבאר־שבע הדבר הובטח לו, אך כספים לא קיבל.

תחת לחץ העירייה ומועצת הפועלים במ' קום, הוא ניגש לפעולה גם בלי שקיבל את התקציב. הוא אירגן קבוצה ראשונה של שומרי־לילה בבניינים בלתי־גמורים, הקים בית־מלאכה לריקמה עבור נשים אל־מנות ומפרנסות יחידות, ובית־מלאכה ל' סחיית שטיחים. כדי לשלם את התשלום הראשון למועסקים אלה, נתן הוראה בכתב למחלקת התשלומים להשתמש בכספי דמי־המחזור.

כעבור חודש־חודשיים הוונן אהרונוסון אל הגובר הראשי של משרד העבודה ב' קריה, מנחם אסף, המכתב כיום כחשב הכללי של המשרד. לאחר בירור ובדיקת מיסמכים, קבע אסף, כי מבחינה נוהלית לא נהג אהרונוסון כשורה, אולם, "אני שמח לומר לך שלא חסרים שום כספים." דברים אלה אף נרשמו בפרטיכל של אותה ישיבה.

אהרונוסון המשיך לכתן כמנהל לשכת באר־שבע עוד שנה וחצי לאחר מכן, ולא כפי שפורסם, כאילו הועבר מייד לאחר מכן לרמת־גן, כתוצאה מפעולותיו הפרי־טיביות.

לרמת־גן הועבר, כי היה זה מקום מגוריו מ־1950, ובגלל קשיי־הקליטה של שני ילידי באר־שבע. למעשה, היתה זו עליה חשובה במעמד, שהתבטאה גם בתוספת משרת כורת רצינית — מדרגה 6 לדרגה 4 מ' שלחית.

במרוצת הזמן, עם הנהגת שינוי במיבנה שירות־התעסוקה, התמנה אהרונוסון מנהל מרחב המרכז, הכולל את כפר־סבא, רעננה, מגדאל, פתח־חקה, בני־ברק, רמת־גן, ומ' לה ולד. תחתיו פעלו תשע לשכות־עבודה